

10 FORSLAG

Bedre hjælp til sikker medicin

VACCINATION

Forventning om rekordmange
influenzavaccinerede i år

SIDE 20

REPORTAGE

Strategidag og
Apotekerkonference

SIDE 22

Melatal

Melatonin 3 mg & 5 mg

Tilgængelig på recept

- Til kortvarig behandling af jetlag
- Melatal er udviklet og produceret i Finland
- Fås i pakker med 30 og 50 tabletter

Melatal Melatonin

Produktinformation for Melatal (Melatonin) 3 mg og 5 mg.

De * markerede afsnit er omskrevet/ forkortet i forhold til det godkendte produktresumé dateret 19/03/2021.

Vi opfordrer til at læse oplysningerne i indlægsseddelen eller på emballagen.

Melatal Vitabalans 3 mg & 5 mg er receptpligtige lægemidler. Indikationer*: Melatal er indiceret til kortvarig behandling af jetlag hos voksne. Dosering og indgivelsesmåde: Den normale dosis er én 3 mg tablet dagligt ved sengetid efter lokal tid, begyndende ved ankomsten til destinationen, i maksimalt 4 dage. Hvis den normale dosis på 3 mg ikke virker tilstrækkeligt på symptomerne kan der tages én 5 mg tablet i stedet for 3 mg ved sengetid efter lokal tid. Pædiatrisk population: Melatals sikkerhed og virkning hos børn er ikke fastlagt. Der foreligger ingen data. Ældre: Da farmakokinetikken af eksogent melatonin (med hurtig udløsning) generelt er sammenlignelig hos unge voksne og ældre, gives ingen specifikke doseringsanbefalinger for ældre personer. Nedsat nyrefunktion: Der foreligger kun begrænsede erfaringer. Forsigtighed bør udvises. Melatal frarådes anvendt hos patienter med svært nedsat nyrefunktion. Nedsat leverfunktion: Ingen erfaringer med anvendelse. Melatal frarådes anvendt hos patienter med nedsat leverfunktion. Begrænsede data viser, at plasmaclearance af melatonin er væsentligt nedsat hos patienter med levercirrhose. Administration: Oral anvendelse. Tabletterne synkes med et glas vand. Det frarådes at indtage føde ca. 2 timer før til 2 timer efter indtagelse af melatonin. Kontraindikationer*: Overfølsomhed for det aktive stof eller for et eller flere af hjælpestofferne anført i pkt. 6.1. Særlige advarsler forsigtighedsregler vedrørende brugen*: Timing af doseringen af melatonin er vigtig. Melatal bør bruges som anvist. Døsighed: Melatonin kan forårsage døsighed. Lægemidlet bør derfor anvendes med forsigtighed, hvis døsighed forventes at kunne medføre en sikkerhedsrisiko. Autoimmune sygdomme: Der findes ingen kliniske data om anvendelse af melatonin hos personer med autoimmune sygdomme. Anvendelse frarådes. Nedsat lever- og nyrefunktion: Der er kun begrænsede erfaringer med brug af melatonin hos patienter med nedsat nyre- eller leverfunktion. Anvendelse frarådes. Interaktion med andre lægemidler og andre former for interaktion*: Farmakokinetiske interaktioner: Der er kun foretaget interaktionsstudier hos voksne. Melatonin er iagttaget at inducere CYP3A in vitro ved supratherapeutiske koncentrationer. Melatonin inducerer ikke enzymerne CYP1A in vitro ved supratherapeutiske koncentrationer. Metaboliseringen af melatonin medieres hovedsagelig af CYP1A-enzymet. Forsigtighed bør udvises hos patienter, der skal udvises forsigtighed hos patienter, der tager 5- eller 8-methoxypsoralen (5- og 8-MOP) som øger melatoninniveauerne. Cigarettrykning kan reducere koncentrationen af melatonin. Forsigtighed bør udvises hos patienter, som får østrogener. CYP1A2-hæmmere som quinoloner kan medføre øget eksponering for melatonin. Induktorer af CYP1A2 som carbamazepin og rifampicin kan nedsætte plasmakoncentrationen af melatonin. Fødevarer kan påvirke plasmakoncentrationen af melatonin. Farmakodynamiske interaktioner*: Alkohol bør ikke indtages sammen med melatonin, da det reducerer melatons virkning på søvnen. Melatonin kan forstærke den sederende virkning af både benzodiazepiner og andre sovemidler. Samtidig anvendelse af melatonin og warfarin kan medføre øget antikoagulerende virkning – INR bør kontrolleres, når de anvendes sammen. Graviditet og amning*: Bør ikke anvendes. Virkninger på evnen til at føre motorkøretøj eller betjene maskiner*: Moderat påvirkning. Melatonin kan medføre døsighed og årvågenhed i flere timer. Bør anvendes med forsigtighed, hvis døsighed kan være forbundet med en sikkerhedsrisiko. Bivirkninger*: Ved jetlag er der beskrevet meget få bivirkninger. Ikke tilstrækkelige data til at vurdere forekomsten og hyppigheden af bivirkninger ved kortvarig brug af melatonin. Potentielle bivirkninger ved kortvarig brug mod jetlag er hovedpine, kvalme, appetitløshed, svimmelhed, søvnighed om dagen og desorientering. Overdosering: Indgivelse af daglige doser på op til 300 mg melatonin er uden nævneværdige kliniske bivirkninger. Ved overdosering må forventes døsighed. Clearance af det aktive stof forventes afsluttet inden for 12 timer efter indtagelse. Der behøves ingen specialbehandling. Udlevering: A. Pakninger: Tabletter 3 mg: 30 stk, 50 stk. Hvide, runde, konvekse, logo 7, diameter 7 mm. Tabletter 5 mg: 30 stk, 50 stk. kapselformede, delekærv på den ene side, mål 10 x 5 mm. Pris: Se venligst den dagsaktuelle pris på <http://medicin-priser.dk>. INDEHAVER AF MARKEDSFØRINGSTILLADELSEN: Vitabalans Oy, Varastokatu 8, 13500 Hameenlinna, Kanta-Häme, Finland. Produktresumeeet kan vederlagsfrit rekvireres fra den danske repræsentant: Vitabalans ApS Kirke Værløsevej 22, 3500 Værløse. Eller på lægemiddelstyrelsens hjemmeside www.produktresume.dk.

INDHOLD

4 Leder

Vi kan bidrage endnu mere i det nære sundhedsvæsen

5 Medieklip

6 Nyheder

8

Tandlæger med i ny kampagne

10

FOKUS

Apoteket i sundhedsvæsenet

10

Sundhedsaftale på vej:

Apotekerne foreslår ti indsatser

14

Apoteker i sundhedshuse fremmer tværgående samarbejde

20

Travl vaccinationssæson i vente

22

REPORTAGE

Kom med til strategidag og Apotekerkonference

28

Apotekerforeningen:

Farmakonomer skal kunne lave medicinsamtaler

32 NY VIDEN

33 RUNDT OM

Tandpasta

34 Apotekerland

Når apoteket ligger i et sundhedshus, bliver det tydeligt for både borgerne og de andre sundhedsprofessionelle, at apoteket har nogle værdifulde kompetencer

Lotte Stig Nørgaard,

lektor i samfundsfarmaci og klinisk farmaci, Københavns Universitet

22

POST CORONA. Apotekerforeningens medlemmer var for nylig samlet i København til diskussion af fremtidig strategi, konference og masser af socialt samvær.

Vi kan mere

APOTEKERNE HAR EN UNIK position i sundhedsvæsenet. Vi spiller en vigtig rolle i at højne medicinsikkerheden, for eksempel når der leveres undervisning i medicinbehandling og dosispakket medicin, og ikke mindst når borgerne hver dag kommer ind fra gaden og får rådgivning om deres medicin.

De 250.000 vaccinationsstik mod influenza, som sidste efterår og vinter blev givet på apoteker landet over, viser også hvad vi kan. Der bidrog vi til at løfte influenzavaccinationsraten til de magiske 75 % vaccinerede i risikogrupperne, som er WHO's målsætning.

Og i artiklen om apoteker i sundhedshuse i bladet her bliver det tydeligt, hvor vigtigt det er, at der er tæt dialog om borgernes medicin på tværs i sundhedsvæsenet. Det er værd at notere sig netop nu, hvor der diskuteres nærhospitaler og specialiserede sundhedshuse forud for den sundhedsaftale, som regeringen har varslet kommer i dette efterår. Medicin er en vigtig brik.

Vi er der med andre ord allerede. Men apotekerne har potentiale til mere. Det blev jeg bekræftet i, da over halvdelen af landets apotekere for nylig var samlet i København til en drøftelse af de strategiske målsætninger for fremtiden. Selvom vi er

Apotekerne klar med ti forslag om medicinsikkerhed og forebyggelse.

Jesper Gulev Larsen,
formand for
Danmarks Apotekerforening

forskellige og ikke altid har samme holdninger, blev jeg bekræftet i, at vi grundlæggende er enige om retningen: Apotekernes fremtid ligger i en styrket position i det borgernære sundhedsvæsen.

Vi skal gå fra alene at lave enkeltstående aftaler med kommuner og institutioner til også at være brede alliancepartnere for regioner og kommuner i deres bestræbelser på at finde nye løsninger på kendte udfordringer: flere ældre, flere kronisk syge og hospitaler, der i stigende grad fokuserer på den højt specialiserede behandling af de akut og kritisk syge. Her kan vi være en del af løsningen.

Vi kan mere, når det gælder om at styrke medicinsikkerhed og fore-

byggelse – og på den måde være med til at forhindre indlæggelser og aflaste andre dele af sundhedsvæsenet. Læs mere om hvordan i de ti forslag, som vi for nylig har lanceret, og som er beskrevet i bladet her.

På apotekerne venter vi sammen med andre organisationer, kommuner og regioner, spændt på, hvilke nye løsninger en kommende sundhedsaftale åbner op for. Vi er mere end klar til at bidrage. ●

Overmedicinering blandt ældre på plejehjem er et stort problem, og vi kan være med til at afhjælpe det

Jesper Gulev i TV2 News, 22. september 2021

25.324

nåede personer på Facebook

På apoteket.dks Facebookside fik et opslag om **medicinaffald** stor opmærksomhed. 206 delte opslaget fra siden, og det nåede ud til i alt 25.324 personer.

TOP 3

Top 3 mest besøgte sider på apoteket.dk

1. Find apotek
2. Pillepas
3. Influenzavaccination

Apotekerforeningen tweeter om medicinsalg uden for apoteket

Mest læste nyhed på medlemsnettet

Nyheden **Influenzакampagne 2021** var ved redaktionens slutning den mest læste i september måned. Nyheden udkom den 9. september, og siden er der blevet klikket

413

gange på den.

Digitaliseringen inden for sundhedssektoren er et godt supplement til fysiske besøg hos lægen og på apoteket. Men det er ikke alle sygdomme og problemer, man kan løse digitalt. Der er stadig brug for det lokale apotek

Debatindlæg bragt i Avisen Danmark 19. september 2021. Af **Steffen Damsgaard**, formand for Landdistrikternes Fællesråd, og **Jesper Gulev Larsen**, formand for Danmarks Apotekerforening.

Online seminar

Internationale erfaringer med sundhedsydelse på apotek

Der er internationale kapaciteter på programmet, når Pharmakon den 20. november kl. 9.00-15.00 afholder online seminar om, hvordan apoteker i andre lande indgår i sundhedsvæsenet. Til at dele erfaringer om, hvordan man implementerer sundhedsydelser i blandt andet Australien og Spanien, er blandt andre den anerkendte professor emeritus fra Sydney University i Australien Charlie Benrimoj.

Tilmelding kan ske på Pharmakons hjemmeside.

Farmakonomforeningen undersøger arbejdsmiljøet

Farmakonomforeningen har igangsat en grundig analyse af farmakonomernes og farmakonomielevernes arbejdsmiljø på privat apotek. Spørgeskemaet indeholder spørgsmål om arbejdstid, psykisk arbejdsmiljø og trivsel. Spørgeskemaet blev udsendt tirsdag d. 28. september med frist d. 12. oktober. Farmakonomforeningen bruger Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, VIVE, til undersøgelsen.

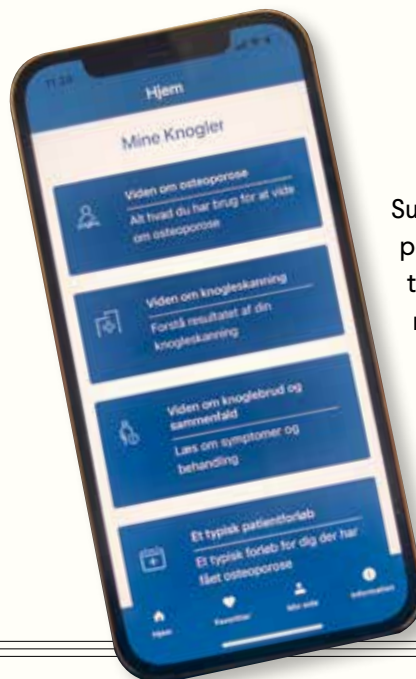

Det er spændende, at vi nu skal have en ny offentlig udredning om, hvilke roller staten ønsker, at apotekerne skal have, og en vurdering af nødvendige justeringer i apotekernes rammevilkår

Per T. Lund,

administrerende direktør i Apotekforeningen i Norge, efter at den norske sundhedsminister har varslet en udredning om apotekernes rolle og rammer

FOTO: STIAN GREGERSEN, APOTEKFORENINGEN

Ny app

Mine Knogler

Sundhedsstyrelsen har lanceret appen Mine Knogler. Den skal hjælpe til øget livskvalitet for borgere med osteoporose via bedre forståelse af sygdommen og hjælp til **en knoglesund livsstil**.

Appen er tilgængelig i App Store og Google Play.

STEM X MED

Apoteksbesøg op til kommunal- og regionsrådsvalg

Der er kommunal- og regionsrådsvalg landet over den 16. november. Til apotekere, der vil benytte lejligheden til at invitere en lokal kandidat på apoteksbesøg, er der inspirationsmateriale at finde på medlemsnettet.

43.000

Så mange brugte denne pen fra Novo Nordisk har apotekerne indtil videre taget retur fra insulinbrugere i Kolding, København og Århus i perioden fra december 2020 til august i år. Pilotprojektet 'Returpen' skal teste, om og hvordan man kan genbruge materialet fra pennene. I alt ti apoteker er med i forsøget, som udløber ved årsskiftet. Herefter skal det vurderes, om projektet skal udbredes til hele landet – og måske resten af verden.

Læs mere på www.returpen.dk

DENGANG

... kød fra dyr indgik i mytiske lægemidler

Den tidlige farmakologi var stærkt præget af polyfarmaci. Det kom blandt andet til udtryk i udviklingen af vidundermidlet teriak. Teriak kom oprindeligt til som modgift mod dyrebid, og det indeholdt en afsindig lang række forskellige urter og mineraler, mange af dem giftige eller berusende. Desuden indgik kød fra det dyr, man var blevet bidt af. Målet for de tidlige læger var det mytiske mithridat. Det havde efter sigende kød fra alle giftige dyr, foruden en umådelig lang række droger. Indtog man ægte mithridat, skulle man efter sigende opnå immunitet overfor enhver forgiftning eller sygdom.

Teriak blev i middelalderen solgt som en livseliksir, der kunne kurere alle slags dårligheder. Jo længere en indholdsfortegnelse, jo mere værd var vidundermidlet – eksempelvis indeholdt den venetianske teriak hele 64 forskellige droger.

I takt med at europæerne drog ud i verden, gik der også sport i at indarbejde eksotiske råvarer i miksuren, såsom kakao og forskellige krydderier fra Østasien. I England blev rørsukker, der oprindeligt kommer fra Sydøstasien, en eftertragtet ingrediens i treacle (teriak).

Med tiden ændrede ordet treacle da også mening – fra at være synonymt med helbredelse, som i "Treacle Well", en brønd med påstået helbredende kraft i landsbyen Binsey, til i dag at være en lys sirup, der hyppigt optræder i britisk bagværk.

Tandlæger og apoteker går sammen om ny kampagne

Sund Mund-kampagnen har Tandlægeforeningen som medafsender, og begge parter er glade for det gode samarbejde.

Af Merete Wagner Hoffmann

Mundens sundhed har stor betydning for helbredet, og små gode vaner, der sikrer en god mundhygiejne, gør en vigtig forskel.

Det er hovedbudskabet i apotekernes kampagne Sund Mund, som starter 1. november. Kampagnen er lavet i samarbejde med Tandlægeforeningen, der har bidraget med faglig sparring og i øvrigt har faktatjekket materialet, før det gik i trykken. Tandlægeforeningen er også synlig som medafsender af både plakat og brochure.

Det giver god mening, at vi arbejder tværfagligt om sundhed for danskerne

Susanne Kleist,

formand for
Tandlægeforeningen

SUND MUND. Ny kampagne på apotekerne sætter fokus på vigtigheden af god mundhygiejne.

Foreningens formand, Susanne Kleist, er glad for samarbejdet, som hun betegner som win-win:

”Det giver god mening, at vi arbejder tværfagligt om sundhed for danskerne. I Tandlægeforeningen er vi optaget af, at munden opfattes som en integreret del af kroppen. Og vi ved, at sygdomme i munden kan påvirke såvel diabetes som hjerte-kar-sygdomme.”

Susanne Kleist mener, at apotekerne spiller en stor rolle i sundhedsvæsenet, og at de har en vigtig funktion som rådgivere.

”Mange kommer jo ind på apoteket for at købe tandbørste, tandtråd og andet til pleje af munden. Det er vigtigt, at I kan rådgive i den forbindelse. Og det er godt, at I er opmærksomme på, at bestemte patientgrupper skal være ekstra omhyggelige med god mundhygiejne. Hvis en person har recept på blodfortyndende medicin eller diabetesmedicin, kan I på en fin og diskret måde tale om mundhygiejnens betydning for sygdommen.”

Hun tilføjer, at det er vigtigt at være opmærksom på, at noget medicin kan

medføre mundtørhed. Det kan give tandproblemer, hvis man ikke har fokus på at sikre den gode mundhygiejne.

Fælles dagsorden

Også Apotekerforeningen er glad for samarbejdet. Ifølge sundhedsfaglig direktør Birthe Søndergaard har de to faggrupper en fælles dagsorden, og de supplerer hinanden på en god måde.

”Tandlægenes specialviden om munden og sygdomme i munden er vigtig for apotekernes rådgivning. Tandlægerne kan hjælpe os med at hæve vores kompetencer og opfriske vores viden. Derfor udarbejder vi sammen med Tandlægeforeningen et faktaark, så vi kan få opdateret vores viden og sikre god rådgivning,” fortæller hun.

De to foreninger har tidligere samarbejdet om materialer blandt andet vedrørende antipsykotisk medicin og mundtørhed. ●

Kampagnen kører i november.

Frigør potentialet i dit apotek

Den digitale forbruger er her. Lad BD Rowa Technologies støtte dig i overgangen til den digitale apoteksverden.

Fordelene ved automatisering er enorme.

Lever omkostningseffektive recepttjenester med Rowa Technologies. Øg kapaciteten, frigør kapital der er bundet i varelagre, og reducer spild til næsten ingenting.

Og med Rowa Technologies er der mere endnu. Rowa letter dine første skridt ind i den digitale verden med en netværksportefølje af produkter: fra automatisering af medicinudlevering til butiksudstillinger- og digitale skærme i butiksvinduet.

Kontakt:

Henrik Walter, mobil: 61 27 08 08, e-mail: henrik.walter@bd.com

bd.com/rowa

Rowa® Technologies

Rowa® Vmax

En intelligent løsning til opbevaring og udlevering

Rowa Vmotion®

En fleksibel, interaktiv udstilling til håndkøbsmedicin og selvbetjening

Apotekerforeningen: Medicin er en vigtig brik

En længe ventet sundhedsaftale forventes på plads i løbet af dette efterår. Bedre medicin håndtering er en vigtig brik i et styrket borgernært sundhedsvæsen, mener Apotekerforeningen, der har lanceret ti forslag til, hvordan apotekerne kan bidrage til at løse udfordringerne.

AF: TRINE GANER
ILLUSTRATIONER: MORTEN VOIGT

Et sundhedsvæsen tættere på borgerne med nærhospitaler, sundhedsklynger, specialiserede sundhedshuse – og bedre behandling med kronikerplaner og kvalitetsplaner. Det er endnu uklart, hvordan organiseringen af det borgernære sundhedsvæsen lander, men debatten er i fuld gang forud for den sundhedsaftale, som sundhedsminister Magnus Heunicke har varslet kommer i løbet af dette efterår.

Efter mange års indsats for at løfte den specialiserede behandling i Danmark med blandt andet supersygehuse og kræftpakker, er det nu det nære sundhedsvæsens tur. For specialiseringen har haft en pris. Tal fra Sundhedsdatastyrelsen viser, at tæt på hver fjerde sen-

geplads på landets hospitaler er nedlagt gennem de sidste 15 år – ikke fordi befolkningen er mindre syge, men fordi de udskrives tidligere.

Konsekvensen er, at en stadig større del af behandlingen af syge borgere foregår i eller tæt på eget hjem. Samtidig vokser andelen af ældre kronisk syge borgere, der har behov for behandling.

Vagt i gevær

Situationen har igennem flere år fået blandt andre patientorganisationer og kommuner til at råbe vagt i gevær. Systemet er ikke gearret til at gribe de mange nye opgaver, der i disse år flyder fra hospitalerne ud i kommunerne, lyder kritikken. Resultatet er, at patienterne, som for manges vedkommende er ældre og

kronisk syge, risikerer at lande mellem to stole – ikke mindst fordi der mangler sammenhæng og koordinering med og mellem dem, der gerne skal fange de syge borgere, når de udskrives.

Og nu ser bønnen altså ud til at blive hørt. Som et led i en kommende sundhedsaftale lancerede regeringen sammen med KL og Danske Regioner i juni et forslag til at etablere 21 sundhedsklynger centreret omkring landets akuthospitaler. Siden har andre aktører spillet ind med forslag, der skal styrke sammenhængen i den del af sundhedsvæsenet, som er tættest på borgerne i deres hverdag. Blandt dem apotekerne, som for nylig lancerede et udspil med ti indsatser om medicin og forebyggelse.

Medicinsikkerhed skal tænkes ind

Indsatserne er bud på, hvordan apotekernes medicinfaglighed, tilgængelighed og it-infrastruktur kan bidrage til at styrke det nære sundhedsvæsen. For medicinsikkerhed skal tænkes ind, hvis sektorovergange og kronikerbehandling skal styrkes, understreger Apotekerforeningens formand, Jesper Gulev Larsen.

"Hvis der skal kunne leveres sundhedstilbud og god behandling til stadig flere ældre og kronisk syge, skal alle aktører bidrage til udviklingen. Her er medicinsikkerhed en vigtig brik. På apotekerne har vi de faglige kompetencer og nærheden til borgerne. Vi er tæt på mange af de kronisk syge borgere i hverdagen, og det gør os til en oplagt samarbejdspartner for regioner og kommuner," siger formand Jesper Gulev Larsen.

Det sker allerede. Mange steder hjælper apotekerne kommunerne med medicin håndtering i form af for eksempel dosispakket medicin og undervisning af plejepersonalet i medicinsikkerhed.

"Vi skal systematisere indsatsen noget bedre, og vi skal sikre, at den er ens over hele landet. Det er vigtigt, at man som borger kan stole på, at det ikke er postnummeret, som afgør den service og støtte, man kan få - hvad enten man er ældre, kronisk syg, pårørende eller medarbejder i hjemmeplejen, et kommunalt bosted eller plejehjem. Der skal være lighed i sundhed," siger Jesper Gulev Larsen.

Forebyggelse er vigtigt element

Forebyggelse bliver et andet vigtigt element i fremtidens nære sundhedsvæsen - en stor opgave, som apotekerne, ifølge formanden, med fordel kan bidrage til at løfte.

"Der er bred enighed om, at bedre forebyggelse er afgørende, hvis fremtidens sundhedsvæsen skal hænge sammen. Apoteket er et af de eneste ste-

der i sundhedsvæsenet, hvor man kan komme ind fra gaden og få faglig rådgivning om medicin og sundhed. Og langt størstedelen af befolkningen kommer med mellemrum på apoteket. Det gælder også dem, som kommunerne ikke er i kontakt med, og som sjældent kommer hos den praktiserende læge. Det må kunne udnyttes endnu bedre. På apotekerne har vi de sundhedsfaglige kompetencer, og vi er klar til at gribe nye opgaver", siger Jesper Gulev Larsen.

Se de ti forslag til indsatser på næste side. >

På apotekerne har vi de faglige kompetencer og nærheden til borgerne. Vi er tæt på mange af de kronisk syge borgere i hverdagen, og det gør os til en oplagt samarbejdspartner for regioner og kommuner

Jesper Gulev Larsen,

Formand Apotekerforeningen

Apotekerne i fremtidens sundhedsvæsen

10 indsatser om medicinsikkerhed og forebyggelse

1

Ny teknologi giver mulighed for mere sikker ordination og udlevering

Vi skal bruge de nye muligheder i Det Fælles Medicinkort (FMK) og gradvist overgå til generisk ordination.

4

Alle skal have adgang til og råd til nødvendig medicin

Tilskudssystemet skal have indbygget en abonnementsordning, der udjævner betalinger over året. Ved alvorlige forsyningssvigt og store prishop skal borgeren kunne få anden medicin med samme virkning.

2

Dosispakket medicin skaber tryghed og sikkerhed

Flere borgere skal have mulighed for at få dosispakket deres medicin.

5

Bedre forebyggelse

Vi skal forebygge mere og hjælpe borgerne med at finde forebyggelsestilbud om rygeafvænning, hjælp til væggtab og medicin-samtaler mv. Vi skal vaccinere flere mod flere sygdomme. Ny teknologi skal bruges til tidlig opsporing af sygdom og screeninger.

3

Godt samarbejde giver mere medicinsikre sektorovergange

Der skal etableres regionalt baserede tværsektorielle samarbejdsudvalg eller udvalg i de 21 sundhedsklynger med fokus på medicinsikkerhed.

6

Ingen skal have unødvendig medicin

Medicin skal bruges rigtigt, og vi skal undgå overmedicinering. Apoteker og læger skal arbejde sammen om at finde de behandlinger, der kan stoppes.

7

Mere viden om egen medicin

Flere skal have mulighed for at få en medicinsamtale på apoteket. Viden om egen behandling og medicin giver tryghed og øger medicinsikkerheden.

8

Styrkede medicinkompetencer i pleje- og socialsektoren

Apoteker og kommuner skal samarbejde endnu mere, så alle medarbejdere i pleje- og socialsektoren får undervisning i sikker medicin håndtering.

9

Hurtig behandling bremser smitte

Apoteket skal kunne hjælpe borgeren hurtigt i gang med behandling mod børneorm og klamydia. Det bremser smitte.

10

Bedre hjælp til pårørende til medicinbrugere

Pårørende skal have ret til undervisning i medicin håndtering.

Apoteker i sundhedshuse:

Tæt samarbejde på tværs øger medicinsikkerheden

I flere af landets sundhedshuse ligger også et apotek. Den tætte afstand mellem apoteket og læger, fysioterapeuter, træningscentre og de øvrige tilbud i sundhedshusene giver et godt tværfagligt samarbejde til gavn for borgerne.

AF: KIM ANDREASEN

Næste år kan Sundheds- og Kvarterhuset i Aalborg Øst fejre ti års fødselsdag. Samtidig kan Fyrkilden Apoteksfilial sætte ti lys i lagkagen. Apoteket var nemlig en af de første indflyttere i det splinternye hus, som i 2012 slog dørene op. Siden har det vokset sig stort og rummer både praktiserende læger, hudlæger, jordemoder, fysioterapeut og et kommunalt sundhedscenter - bare for at nævne nogle af de mange tilbud på matriklen i det østlige Aalborg.

I løbet af de seneste 10-15 år er sundhedshuse, som det i Aalborg Øst, skudt op rundt omkring i landet. Både den forhenværende og den nuværende regering har afsat penge til, at kommuner og regioner kan etablere sundhedshuse, og i flere af de allerede eksisterende sundhedshuse er der også et apotek.

Gøre noget for sundheden

Apoteker Rinette Rohde fra Vejgaard Apotek var ikke i tvivl, da hun dengang blev kontaktet og spurgt, om hun var interesseret i at få en filial i det nye sundhedshus, som kom op at stå gennem et tæt samarbejde mellem Aalborg Kommune og Region Nordjylland. Formålet med huset var at skabe en helhedsorienteret tilgang til

sundhed og trivsel i den dengang lidt barske og socialt belastede bydel.

“Jeg kunne se en værdi i, at vi som apotek kunne være med til at præge udviklingen i lokalområdet og gøre noget for sundheden i Aalborg Øst. Jeg så også et potentiale i et tættere samarbejde med de andre sundhedsprofessionelle - især lægerne”, fortæller Rinette Rohde.

Kender hinanden godt

Her næsten ti år efter kan hun konstatere, at hendes forventninger er blevet opfyldt. Hun lægger ikke skjul på, at det er en stor gevinst for apoteket - og dermed for borgerne - at ligge i sundhedshuset.

“Først og fremmest handler det om den korte fysiske afstand til hinanden. Vi er efterhånden kommet til at kende hinanden rigtigt godt på tværs af huset, og det er en stor fordel, at alle ved, hvem Pia Hald, min filialleder i Fyrkilden, er, og hvad hun og apoteket kan bidrage med”, siger Rinette Rohde.

Godt samarbejde med lægerne

Hun fremhæver samarbejdet med lægerne - både de praktiserende læger og sundhedshusets hudklinik, hvor speciallæger i hudsygdomme tager imod patienter fra hele Nordjylland.

“Kommer en borger ned fra lægen med >

Om Sundhedshuse

Flere og flere sundhedsopgaver bliver samlet under samme tag i kommunale og regionale sundhedshuse. Baggrunden er et politisk ønske om at styrke samarbejdet om borgernes sundhed i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.

Der er mange forskellige typer sundhedshuse i hele landet, og der er ikke en entydig definition af, hvad et sundhedshus skal indeholde eller kaldes. Sundhedscenter eller Center for Sundhed er ofte benyttede navne.

I 2020 var der 43 sundhedshuse i Danmark. Siden kan der være kommet flere til.

I mindst ti af dem ligger der et apotek.

KILDE: REGION HOVEDSTADEN OG FARMACIS EGEN RESEARCH, MAJ 2021.

Apoteker i sundhedshuse

Bøvlingbjerg Apotek ligger i Bøvlingbjerg Sundhedshus sammen med læger med sygeplejersker, fysioterapeut, fodterapeut.

Randers Sønderbros Apotek ligger i Sundhedshuset sammen med en tandklinik og en fysioterapeut.

Horsens Svane Apotek ligger i Sundhedshuset, der også huser praktiserende læge, tandlæge, fysioterapeut, skanningsklinik, fodterapeut, træningscenter, vaccineservice, kiropraktor og neurolog.

Grindsted Apotek ejer den bygning, der huser Sundhedshuset Grindsted. Her lejes lokaler til fodterapi, psykoterapi og fysioterapi. Apoteket ligger i tilstødende lokaler.

Aalborg Ø Fyrkilden Apoteksfilial ligger i Region Nordjyllands og Aalborg Kommunes store sundhedshus med læger, hudlæger, scanningsklinik, jordemødre, fysioterapeuter og sundhedsplejersker.

Hals Apotek ligger i et sundhedshus sammen med et lægehus.

Hadsten Apotek ligger i Sundhedshuset Hadsten, der også huser blandt andet praktiserende læger, kiropraktor, fysioterapeut, børnefysioterapi, psykolog og ergoterapi.

Sluseholmens Apotek ligger i det nyåbnede Sundhedshuset Sluseholmen med indtil videre lægehus og smerteklinik.

Tårnby Apotek ligger i Tårnby Sundhedshus med blandt andet læger, kiropraktor og fysioterapeut.

Fredericia Krone Apotek ligger i Fredericia Kommunes sundhedshus, der huser mange andre sundhedsprofessionelle – blandt andet praktiserende læger, speciallæger, jordemoder samt kommunale sundhedsfunktioner.

en recept, kan den hurtigt blive indløst her hos os. Og skulle der opstå tvivl, om det nu er det rigtige medicin, der er blevet udskrevet, kan vi hurtigt løbe op til lægen og få afklaret tingene. Omvendt kan lægerne henvise til, at apoteket kan vejlede om brugen af medicin og lægemidler - fx hvis en borger skal have astmamedicin. Hudlægerne sender kunder ned til os og er gode sparringspartnere i forbindelse med hudlidelser. Vi havde på et tidspunkt et fnatudbrud, hvor hudlægerne klædte apoteket på til at rådgive kunderne om behandlingen af fnat", fortæller Rinette Rohde.

Nemmere for kunderne

En rundringning, som Farmaci har foretaget, viser, at hovedparten af de apoteker, der ligger i sundhedshuse, har et tæt samarbejde med læger, tandlæger og andre sundhedsprofessionelle faggrupper i sundhedshusene - et samarbejde, der er med til at sikre et sammenhængende patientforløb.

Et andet eksempel er Bøvlingbjerg Apoteksfilial i det vestjyske. Her kan apoteker Benedicte Hjerl Carstensen, liksom det var tilfældet i Aalborg, også mærke, at det især er nærheden til de andre i huset - praktiserende læge, fysioterapeut og fodterapeut - som gør det til noget særligt at være placeret i det sundhedshus, hvor filialen har ligget i de knap syv år, hvor huset har eksisteret.

"En ting er den tætte sparring os sundhedsprofessionelle imellem. Det giver en god forståelse for hinandens arbejde. Men når vi ligger sammen, så sparer det jo kunderne for en masse tid. Det bliver simpelthen nemmere for dem at komme forbi apoteket og få den medicin, som lægen har udskrevet, eller den støttestrømpe, som fodterapeuten har anbefalet", siger Benedicte Hjerl Carstensen.

Sammenhængende patientforløb

På Københavns Universitet kan lektor i samfundsfarmaci og klinisk farmaci, Lotte Stig Nørgaard, kun finde fordele ved, at et apotek slår sig ned i et sundhedshus.

"For mig at se handler det frem-

Jeg kunne se en værdi i, at vi som apotek kunne være med til at præge udviklingen i lokalområdet og gøre noget for sundheden i Aalborg Øst

Rinette Rohde,

apoteker, Fyrkilden Apoteksfilial i Sundheds- og Kvarterhuset i Aalborg Øst

for alt om, at apoteket kan bidrage til et godt, sammenhængende patientforløb. Når apoteket ligger i et sundhedshus, bliver det tydeligt både for borgerne og de øvrige sundhedsprofessionelle, at apoteket har nogle værdifulde kompetencer og tilbud i form af medicinenemgang, compliancesamtaler og dosisdispensering", forklarer hun.

Lotte Stig Nørgaard understreger, at en medicinenemgang kun bliver god, hvis der er et godt samarbejde med den praktiserende læge.

"Her er det en stor fordel, at man bor dør om dør med en praktiserende læge. Den uformelle daglige kontakt mellem apoteket og lægen er guld værd. Førhen havde farmaceuterne og de praktiserende læger kun kontakt, når lægerne indtelefonerede recepter. Når man nu ikke gør det længere, er den fysiske nærhed i sundhedshusene en måde at lære hinanden at kende på og klare dag-til-dag udfordringerne", siger hun.

En af de udfordringer er, at apoteket kan opleve, at de møder borgere, som ikke så ofte opsøger lægen, men som egentlig har behov for behandling.

"Hvis man ligger i et sundhedshus, bliver det markant lettere for apoteket at få de borgere til at gå til læge, eller en af de andre sundhedsprofessionelle, med deres problemer. De har jo deres klinik lige ved siden af", siger Lotte Stig Nørgaard.

Oplysningsforbund for borgerne

Lidt længere sydpå i Jylland, nærmere bestemt i Horsens, har det lokale Svane Apotek også til huse i et sundhedshus med praktiserende læge, tandlæge, fysioterapeut, scanningsklinik, fodterapi, træningscenter, vaccineservice, kiropraktor og neurolog. Foruden det uformelle daglige samarbejde på tværs i huset, har man her etableret et oplysningsforbund for borgerne.

"Her holder vi kurser om fx knogle-skørhed, smerter og stofskifte, hvor vi alle bidrager med vores faglighed. Jeg sender fx en farmaceut afsted for at fortælle om de muligheder, der er for kalktilskud, når det handler om osteoporose", fortæller apoteker Lisbeth Roslund Nielsen.

Forebyggelsen virker bedre

I Aalborg Øst arbejder apoteket og det kommunale sundhedshus sammen om blandt andet kommunale rygestopkurser.

"I vores filial har vi foldere om de specifikke kurser, som kommunen afholder i deres lokaler, nogle ganske få meter væk. Nogle gange tager vi folk i hånden og følger dem derover, så de kan komme i gang med at blive røgfrie. Til gengæld kan kursusdeltagere få nikotinerstatningsprodukter udleveret på filialen, og vi kan guide dem i, hvordan de bruger dem", siger Rinette Rohde.

Initiativerne i både Horsens og Aalborg viser, ifølge Lotte Stig Nørgaard, at apoteket også har en vigtig rolle at spille, når det gælder borgerrettet forebyggelse.

"Det er bare lettere i et sundhedshus. Vi kan se på data fra udlandet, at når der er farmaceuter og apotekere knyttet til forebyggelsestiltag, så virker det bedre. Det er primært på grund af den uformelle dialog mellem de forskellige parter", siger hun. ●

Hurtig hjælp hvis du bliver sygemeldt

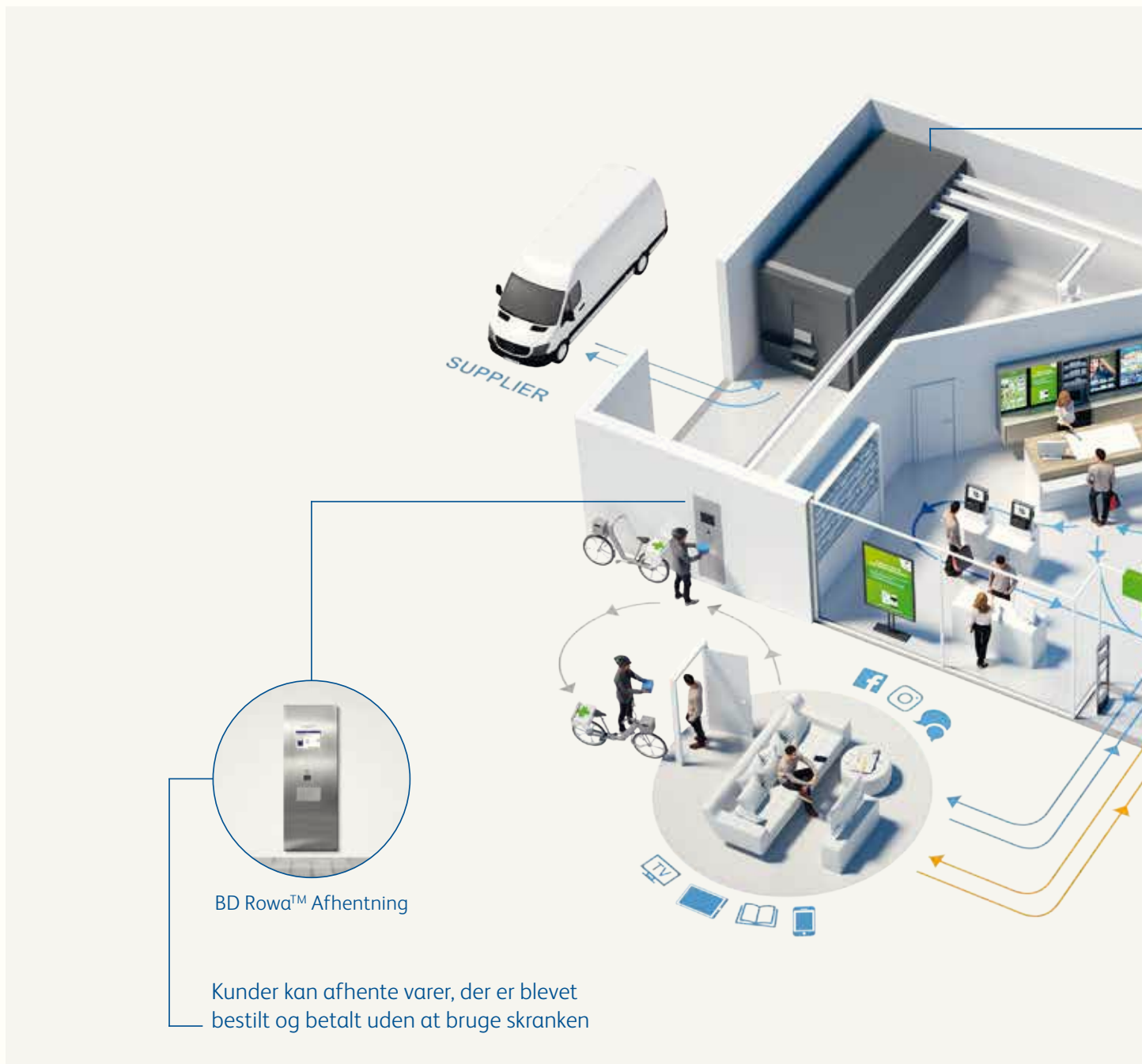
Med et PFA EarlyCare forløb får du gode muligheder for at komme godt tilbage på jobbet.

Læs mere på pfa.dk/earlycare
eller ring til PFA på 70 12 50 00

PFA

Mere til dig

Bring din kunde på en digital rejse

Frigør potentialet på dit apotek, den digitale kunde er ankommet. Lad BD Rowa™ støtte dig ved overgangen til det digitale apotek. Lever omkostningseffektive recepttjenester med øget kapacitet, frigør kapital der er låst fast i dit varelager og reducer spild til næsten ingenting. Når du tilpasser dit apotek til dine kunders nye indkøbsvaner og det voksende behov for mere fleksible købsmuligheder, husker dine kunder dig.

Udleverende robotter, giver automatisk mere plads og fleksibilitet, en intelligent løsning til opbevaring og udlevering

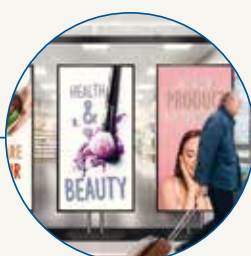

BD Rowa™ Vmax
BD Rowa™ Smart

Digitale OTC (ikke receptpligtige) produkter BD Rowa™ Vmotion

Gør indkøb i dit apotek til en rigtig god kundeoplevelse. En fleksibel, interaktiv fremvisning af OTC og frihandelsvarer m.m.

Digitalt butiksvindue
BD Rowa™ Vmotion

Kontakt:

Henrik Walter, mobil: 61 27 08 08
Mail: henrik.walter@bd.com

bd.com/rowa

BD Denmark, Firskovvej 25 B, Lyngby, 2800 KGS, Denmark

BD, BD Logoet og Rowa, Rowa Pickup, Rowa Smart, Rowa Vmax og Rowa Vmotion er varemærker, der tilhører Becton, Dickinson og Company eller dets tilknyttede selskaber. Alle andre varemærker tilhører deres respektive ejere. © 2021 BD. Alle rettigheder forbeholdes. Aug-2021 BD-38565

Forventning om endnu en rekordsæson på apotekerne

Rekordmange danskere smøgede sidste efterår ærmet op og lod sig vaccinere mod influenza. Over 250.000 af stikkene stod apotekerne for. I år håber man på endnu flere – især i landdistrikterne, der tidligere har haltet bagefter.

Af: Louise Dissing Schjøtt

Sæsonen for influenzavaccination 2021/22 er skudt i gang, og på 389 apoteker landet over står personalet klar til at give borgere i risikogruppen det beskyttende stik. Selvom Danmark sidste år, for første gang, nåede WHO's målsætning om at vaccinere mindst 75 % af borgerne i risikogruppen, håber man i år på endnu flere stik.

Behovet for influenzavaccination er nemlig endnu større end normalt. Halvandet år med COVID-19-restriktioner har gjort os

ET LILLE PRIK. Sidste sæson blev 250.000 danskere vaccineret mod influenza på apoteket.

mere sårbare i den kommende influenzasæson, forklarer Birthe Søndergaard, der er sundhedsfaglig direktør i Danmarks Apotekerforening.

"Influenzasæsonen i 2020/21 var stort set ikkeeksisterende, fordi vi alle havde fokus på håndhygiejne og afstand. Derfor har vi ikke opbygget et naturligt immunforsvar over for influenzavirus, hvilket kan give mange hårde influenzaforløb i år. For borgere i risikogruppen kan influenza udvikle sig alvorligt. Derfor bør disse lade sig vaccinere," siger Birthe Søndergaard.

Af samme grund har staten indkøbt ekstra mange vacciner i år, så man ikke risikerer at løbe tør. Derudover er vaccinationen indtil 22. oktober forholdt risikogrupperne.

Stejl stigning hos apotekerne

Sidste år vaccinerede apoteket over 250.000 borgere mod influenza. Det var over dobbelt så mange som året før og fire gange så mange som i sæsonen 2018/19. Der er altså sket en stejl stigning i antallet af vaccinationer på apoteket. Årsagen til dette kan ifølge Birthe Søndergaard opsummeres med et enkelt ord: Tilgængelighed.

"Størstedelen af apotekerne i Danmark tilbyder vaccinen, på tværs af hele landet, og typisk kan man komme ind fra gaden og få den uden at bestille tid i forvejen. Det er med andre ord utrolig nemt for borgerne," siger hun.

Skæv fordeling regionalt

Generelt er danskere over 65 flittige til at lade sig vaccinere mod influenza, men der er store regionale forskelle på, hvor mange der takker ja til det beskyttende stik. Flest lader sig vaccinere i de største byer, mens tilslutningen er lavere i landdistrikterne. Vaccinationsraten var sidste år højest i Allerød Kommune, hvor hele 82 % af borgerne over 65 blev vaccineret.

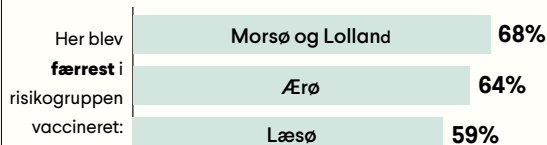
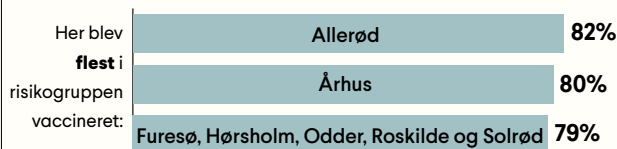
En af de kommuner med lavest tilslutning er Ærø. Her kan man blive vaccineret på Marstal Apotek, hvilket 534 af øens ca. 6000 faste beboere gjorde brug af sidste år. Apoteker Hanna Magnussen håber, at tallet vil stige i år. Men hun erkender også, at det ikke nødvendigvis kommer af sig selv.

"Der er nok en større træghed hos befolkningen på en ø - og folk bakker, hvis man presser dem for meget. Derfor skal man gå lidt forsigtigt frem. Men jeg vil have større fokus i år på at tage aktivt fat i folk i målgruppen, når vi møder dem i skranken," siger Hanna Magnussen.

Vaccinationssæsonen begyndte 1. oktober, og tilbuddet gælder indtil 15. januar 2022. ●

VACCINATION I TAL

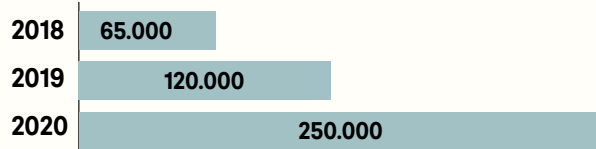
Store kommunale forskelle

WHO's mål om vaccinationsrate nået i 2020

Verdenssundhedsorganisationen (WHO) anbefaler, at mindst 75 % af borgere i risikogruppen bliver vaccineret mod influenza forud for årets sæson. I vaccinationssæsonen 2020/2021 nåede Danmark for første gang denne målsætning. Til sammenligning lå vaccinationsprocenten i 2019/2020 på 52 %.

Udviklingen i influenzavaccinationer på apoteket

Den sundhedsfaglige

Diskussion af strategiske pejlemærker og inspiration til at styrke rådgivning via mentalisering var på dagsordenen, da Apotekerforeningens medlemmer for nylig var samlet i København til strategidag og Apotekerkonference.

AF: TRINE GANER
FOTO: MAGNUS KLITTEN

UDVEKSLING. Efter mange måneders adskillelse var diskussionslysten stor ved bordene. Her er det blandt andre Thomas Croft Buck, Vejle St. Thomas Apotek (mf) og Behzad Ghorbani, Taastrup Apotek (tv), der diskuterer strategiske pejlemærker.

KONCENTRATION. Der blev lyttet opmærksomt. Her er det blandt andre Sam Salah, København Kongelig Hof Apotek, og Anna Marie Bucka, Tinglev Apotek.

kurs er sat

I FRONT. Vi er enige om, at sundhedsfagligheden er vejen frem for apotekerne. Og erfaringerne viser jo, at det kan der være god økonomi i, sagde formand Jesper Gulev Larsen blandt andet fra talerstolen.

Hvad er pejlemærkerne for apotekerne i de kommende år? Og hvordan kan faglighed, ledelse og økonomi understøtte apotekernes forretning? De spørgsmål brugte cirka 100 apotekere to dage i København på at diskutere og undersøge sammen, da Apotekerforeningen efter mange måneders COVID-19-afstand endelig kunne invitere medlemmerne til to arrangementer i ét: først strategidag og dagen efter Apotekerkonference.

På strategidagen diskuterede de fremmødte bestyrelsens udkast til en ny strategi for apotekerne i de kommende år – et udkast, der er blevet til efter flere runders inddragelse af medlemmerne. Nu var det tid til at binde sløjfe og diskutere og prioritere indsatser under de fire pejlemærker (se boks).

”I bestyrelsen er vi ikke i tvivl om, at der stadig er mere, der forener, end der splitter os. Hvis vi ikke står sammen, forringer vi vores muligheder for at påvirke de fælles udfordringer,” sagde formand Jesper Gulev Larsen blandt andet fra talerstolen.

Flere sundhedsopgaver

Et vigtigt led i foreningens strategi er en styrkelse af den lokale interessevaretagelse. Håbet er at kunne bringe apotekets faglighed og tilgængelighed i spil i løsningen af flere sundhedsopgaver for kommuner og regioner.

For at give et indblik i verden, som den ser ud fra regionernes perspektiv, var direktør for Danske Regioner, Adam Wolf, inviteret til at tale om regionernes opgaver og hans syn på apotekernes rolle og muligheder i fremtidens sundhedsvæsen.

At regionerne og apotekerne har flere sammenfaldende interesser og oplagte samarbejdsflader stod klart. Regionerne har blandt andet stort fokus på seponering af medicin – en opgave, som apotekerne kan bidrage til at løse. Og helt konkret går begge parter ind for abonnementsordning for betaling af medicin, generisk ordination og at apoteker skal have mulighed for at udlevere analoge lægemidler, når det er sundhedsfagligt forsvarligt.

Det stod dog også klart, at apotekerne selv skal spille sig på banen lokalt, hvis man vil

Apotekerforeningens strategi

De fire pejlemærker og tilhørende indsatsområder i Apotekerforeningens nye strategi er:

- 1 Det kompetente apotek**
Fagligheden på apoteket skal fastholdes og styrkes via en række indsatsområder. Blandt andet arbejdes for mere hensigtsmæssig økonomisk styring af sektoren, mulighed for rekruttering af kvalificerede medarbejdere, kvalitets-sikring og styrket rådgivning.
- 2 Det samarbejdende apotek**
Barrierer for udbredelse af eksisterende sundhedsydelse skal fjernes, og apotekernes rolle som sundhedsfaglig aktør, der kan løse opgaver i samarbejde med almen praksis, kommuner og regioner, skal styrkes.
- 3 Det digitale apotek**
Den stigende digitalisering skal udnyttes. Foreningen skal blandt andet videreudvikle foreningens egen digitale kommunikation og understøtte udviklingen af digitale redskaber på apotekerne.
- 4 Det ansvarlige apotek**
Apotekernes rolle som en troværdig og løsningsorienteret aktør, der tager ansvar og tages alvorligt som konstruktiv samarbejdspart, skal styrkes. Den politiske indsats over for kommuner og regioner skal opprioriteres, så apotekerne opfattes som en naturlig lokal samarbejdspart.

Strategien sendes til afstemning hos Apotekerforeningens medlemmer i løbet af oktober.

GODT HUMØR.

Der var udbredt glæde over at være samlet igen oven på mange måneder med COVID-19. Her er det blandt andre Shahpour Sobhani fra Aabenraa Svane Apotek, der diskuterer strategi for apotekerne.

SUNDHEDSFAGLIGE AMBITIONER. Økonomi og mersalg kommer helt af sig selv, hvis vi sætter sundhedsfagligheden først, sagde apoteker fra Aalborg Nørresundby Apotek, Rikke Løvaas, under diskussionerne af strategien. Her er hun i samtale med Susanne Bendixen fra København Sønderbro Apotek og Sydhavnsapoteket.

RÅDGIVNING. Apotekets rådgivning har to ben: et naturvidenskabeligt og et humanistisk. Det naturvidenskabelige har vi styr på. Men hvis rådgivningen skal hjælpe borgeren, må vi styrke det humanistiske ben, var budskabet fra udviklingschef på Pharmakon Charlotte Verner Rossing.

Ny emballage

Samme gode indhold.

Kalk er nødvendigt for vedligeholdelse af normale knogler.
Unikalk er et KOSTTILSKUD udviklet i Danmark.

UniKalk®
KALK TIL HELE LIVET

have mere samarbejde med regionerne. For regionernes fokus er primært på deres aftalepart, de praktiserende læger.

”Byd jer til ude i de enkelte regioner. Vis konkrete eksempler på, hvordan I kan bidrage,” lød budskabet fra Adam Wolf, der også opfordrede til at holde øje med, hvad der kommer til at foregå i de 21 sundhedsklynger, som etableres som følge af en nylig politisk aftale mellem regeringen, KL og Danske Regioner.

Selv om der, ifølge Adam Wolf, ikke er lagt op til, at apotekerne bliver formelt repræsenteret i klyngerne, kaldte han det for et ”åbent rum, hvor man måske kan få indflydelse”.

Efter diskussioner af de resterende pejlemærker var det tid til middag, musikalsk underholdning og dans.

Mentalisering på programmet

Dagen efter stod den på mentalisering og mødet med kunderne i skranken. For mens personalet på apotekerne er stærke på lægemiddelfagligheden, kniber det måske ind i mellem mere med evnen til at tage udgangspunkt i den enkelte kunde i rådgivningen.

Det tyder den pilotundersøgelse på, som lektor i sprogpsykologi på Københavns Universitet, Christina Fogtman, har gennemført i samarbejde med udviklingschef på Pharmakon, Charlotte Verner Rossing, og som de fremlagde resultaterne af på Apotekerkonferencen.

I forlængelse af undersøgelsen har de udviklet en ny mentaliseringsuddannelse for apoteksansatte, der i øjeblikket afprøves på 30 kursusdeltagere. Den skal træne deltagernes evne til patientcentreret kommunikation.

Endelig satte viceadministrerende direktør i Apotekerforeningen, Dan Rosenberg Asmussen, tal og økonomi på sundhedsydelserne. For kan det betale sig for apoteket at satse på sundhedsydelserne? Svaret er, ifølge Dan Rosenberg Asmussen, ja – ikke mindst, fordi sundhedsydelserne modsat frihandelsvarerne udvider den økonomiske ramme for sektoren.

Apotekerkonferencen sluttede vanen tro af med to runder parallelsessioner. Her kunne deltagerne blandt andet få inspiration til, hvordan apoteket støtter op om det sundhedsfaglige brand, tips og tricks til markedsføring af appen og det gode samarbejde med kommunen om dosisdispensering. ●

KAFFEPAUSE. Der var lagt gode pauser ind i programmet, så der var tid til at få samlet op. Her er det blandt andre Erik Meldgaard Andersen fra Aarhus Sct. Lukas Apotek og Asger Rosenkilde Mortensen fra Værløse Apotek, der får en snak.

PATIENTCENTRERING. Hvis personalet skal hjælpe kunderne, er det nødvendigt at forstå de følelser og reaktioner, som kundernes adfærd skaber i dem selv. Det hjælper til at få følelsesniveaulet ned, så man bedre kan aflæse kundens behov, lød budskabet fra Christina Fogtman, der sammen med Charlotte Verner Rossing fortalte om mentalisering på Apotekerkonferencen.

Flere nye kronikere skal have gavn af en

Hvis flere nye kronikere skal have tilbudt en medicinsamtale, skal farmakonomerne certificeres til at kunne udføre samtalerne, mener Apotekerforeningen.

Af Trine Ganer

Gigt, forhøjet blodtryk og diabetes. Hvert år får flere end 100.000 danskere konstateret en kronisk sygdom, som kræver, at de skal tage ofte livsnødvendig medicin. Som en hjælp til at komme godt i gang med medicinen får nydiagnostiserede kronikere mulighed for en gratis medicinsamtale, når de henter deres medicin på apoteket. Her kan de stille spørgsmål og få hjælp til gode medicinvaner. Og det benytter cirka hver fjerde nye kroniker sig af – et tal, der imidlertid burde være langt højere, mener sundhedsfaglig direktør i Apotekerforeningen, Birthe Søndergaard.

”Mange kronikere tager af forskellige grunde ikke deres medicin efter forskrifterne. Det kan give unødige bivirkninger, og medicinen bliver mindre virksom eller ligefrem farlig, hvis den ikke tages rigtigt. Derfor er det vigtigt, at den tvivl og de barrierer, man som ny kroniker kan have over for medicinen, adresseres, så man kommer godt i gang med at tage sin medicin. Det hjælper en medicinsamtale på apoteket til,” siger Birthe Søndergaard.

I dag er det kun hver femte sundhedsfaglige medarbejder på apotekerne, nemlig farmaceuterne, der må tage samtalerne. Den klart største faggruppe, farmakonomerne, må ikke. Og det skal ændres, så samtalerne kan udbredes yderligere, hvis det står til Apotekerforeningen.

SUNDHEDSYDELSE. En medicinsamtale hjælper folk, der har fået konstateret en kronisk sygdom, med at komme godt i gang med at tage deres medicin.

Forplumrer diskussionen

Farmakonomforeningen og Landdistrikternes Fællesråd bakker op om forslaget, mens PharmaDanmark er imod. I den seneste udgave af organisationens medlemsblad, Pharma, kan man således læse et interview med en dansk farmaceut, der arbejder i Australien. I artiklen sidestilles medicinsamtalen med den australske ydelse 'MedsCheck' – en ydelse, som farmaceuten i artiklen argumenterer for har en kompleksitet, der gør, at farmakonomer ikke er fagligt kvalificerede til opgaven.

Det er Apotekerforeningen enig i. Problemet er imidlertid, ifølge Apotekerforeningen, at ydelsen 'MedsCheck' ikke kan sidestilles med den danske medicinsamtale til nye kronikere. 'MedsCheck' er en helt anden ydelse, som er langt mere kompleks end den danske medicinsamtaleydelse.

”Jeg anerkender, at Pharmadanmarck har en anden holdning end os til, hvilke faggrupper der er

kvalificeret til at udføre medicinsamtaler til nye kronikere. Men det er uheldigt, at foreningen forplumrer diskussionen med en ukritisk og faktisk forkert sammenligning med den australske ydelse,” siger Birthe Søndergaard.

'MedsCheck' indeholder blandt andet en gennemgang af patientens samlede medicin og en aktionsplan med behandlingsmål og opfølgning. Medicinsamtalen til nye kronikere har fokus på det nye lægemiddel og på viden, vaner og vanskelige situationer i forbindelse med opstart af ny behandling.

Apotekerforeningen mener således stadig, at farmakonomerne med den rette certificering er fuldt kvalificerede til at udføre ydelsen.

”Farmakonomerne rådgiver allerede i dag borgerne om lægemidler, hvad angår virkning, bivirkninger og anvendelse. Medicinsamtalen til nye kronikere ligger i naturlig forlængelse af den rådgivning,” siger Birthe Søndergaard. ●

medicinsamtale

Medicinsamtaler

Medicinsamtalen er en kort, gratis samtale med apotekets farmaceut.

Der findes to slags medicinsamtaler på apoteket: en samtale til borgere med en nydiagnosticeret kronisk sygdom og en compliancesamtale til borgere med manglende medicin efterlevelse ved kronisk sygdom.

Medicinsamtalen er gratis for borgeren. Apoteket honoreres iht. sektorens bruttoavanceaftale med Sundhedsministeriet.

Farmakonomerne rådgiver allerede i dag borgerne om lægemidler, hvad angår virkning, bivirkninger og anvendelse. Medicinsamtalen til nye kronikere ligger i naturlig forlængelse af den rådgivning

Birthe Søndergaard,
sundhedsfaglig direktør,
Danmarks Apotekerforening

RESOURCE® ULTRA

Med fokus på forbedrede
behandlingsresultater

NYHED!

450 kcal*

28 g protein*

3 g leucin*

*pr. 200 ml

Resource® Ultra er en koncentreret ernæringsdrik med højt protein- og energiindhold. Drikken indeholder højkvalitativt protein med stor andel valleprotein (42 % valle, 58 % kasein), som er naturligt rig på den vigtige aminosyre leucin. Resource® Ultra findes i fire gode smagsvarianter og to forskellige størrelser – **125 og 200 ml**.

Resource® Ultra er en fødevarer til særlige medicinske formål og skal anvendes under lægeligt tilsyn. Til ernæringsbehandling af patienter med sygdomsrelateret underernæring eller i ernæringsmæssig risiko.

Information til sundhedsfagligt personale

Nestlé Health Science,
Arne Jacobsens Allé 7,
2300 KBH S

CANNASEN® CBD

THE MEDICAL BRAND

DENMARK

CANNASEN® CBD – EN NATURLIG VEJ TIL VELBEFINDENDE

CANNASEN® CBD er en dansk udviklet behandlingsserie, med klinisk dokumenteret effekt. Serien fokuserer på klassificeret medicinsk udstyr og er baseret på omfattende forskning i det endocannabinoide system. Det høje indhold af cannabidiol (CBD), er udelukkende udvundet fra den EU-regulerede Cannabis sativa L plante. Alle produkter har påvist effektivitet understøttet af prækliniske studier og/eller igangværende kliniske afprøvninger, foruden at være kvalitetssikret og kvalitetstestet.

GIGT & LEDSMERTER

NOMECO ART NR.: 223378

Op til 89% påvist smertelindring
Nedkøler varme og hævede led
Forbedrer mobiliteten
Reducerer crepitus

HÅRTAB

NOMECO ART NR.: 224605

93% opnåede synlig effekt
Op til 36% nye hår & op til 14% tykkere hårstrå
Øger hårtætheden efter bare 1 måned
Ingen indrapporterede bivirkninger

PSORIASIS

NOMECO ART NR.: 223379

Kløestillende
Reducerer tørhed & rødme
Mindsker og forebygger skældannelse
Mild til moderat psoriasis

KLINISK DOKUMENTERET EFFEKT
CANNASEN.COM

TREO®

– mod hovedpine og migræne

Treo er en smertestillende brusetablet mod migræne og svage smerter som hovedpine, muskel- og ledsmerter, menstruationssmerter og tandpine.

- Har en smertestillende, febernedsættende og antiinflammatorisk effekt
- Indeholder caffein, som forstærker den smertestillende effekt
- Virker inden for 30 minutter
- Godkendt til behandling af migræne

Treo®, Treo Citrus® og Treo Hindbær® 500 mg acetylsalicylsyre og 50 mg caffein brusetabletter

Virkning: Mod migræne samt svage smerter **Advarsler og forsigtighedsregler:** Tag ikke Treo, hvis du er overfølsom over for indholdsstofferne, tidligere har fået allergiske symptomer eller astma ved brug af smertestillende medicin, har mavesår, tendens til blødning, svært nedsat lever- eller nyrefunktion eller dårligt hjerte. Over 65-årige skal undgå langvarig brug af acetylsalicylsyre grundet risiko for mave-tarm-blødninger. Brug af hovedpinetabletter i mere end 10 dage om måneden i mere end 3 måneder kan gøre din hovedpine værre og hyppigere. Treo, Treo Citrus og Treo Hindbær har højt indhold af natrium. Treo Citrus og Treo Hindbær indeholder sojalecithin (E322) og glukose. Treo Hindbær indeholder sorbitol. **Graviditet:** Tag ikke Treo i de sidste 3 måneder før forventet fødsel. Tag kun Treo i de første 6 måneder efter aftale med lægen. **Bivirkninger:** Almindelige: hurtig puls, øget blødningstendens, rysten, søvnløshed, uro, mave-/tarmgener som fx blødning, kvalme, opkastning, diarré, halsbrand. Ikke almindelige: mave-/tarmsår, overfølsomhedsreaktioner (nældefeber, snue). Sjældne: Vejrtrækningsbesvær og astmalignende anfald. Forstyrrelser i nyrefunktionen. Ikke kendt frekvens: Reyes syndrom hos børn. **Dosering:** Voksne: 1-2 brusetabletter opløst i vand 1-4 gange daglig. Børn: Bør ikke bruges af børn under 15 år uden lægens anvisning og må ikke bruges af børn og unge med feber. **Pakninger:** 10 stk. ikke apoteksforbeholdt og 20 stk. apoteksforbeholdt. Må ikke udleveres til personer under 18 år. **Læs indlægssedlen grundigt inden brug.** 04/2020. Mylan Denmark ApS, Borupvang 1, 2750 Ballerup, tlf. 28116932, info.dk@mylan.com

Læs mere om Treo på www.treo.dk

DANMARK

Farmaceuter bidrager til seponering

Farmaceuters faglighed og nærhed til patienterne spiller en vigtig rolle i forbindelse med seponering, viser nyt dansk scoping review.

FARMACEUTERS UNIKKE specialviden inden for lægemidler, og disses virkning i kroppen, bliver i stort omfang brugt i sundhedsvæsenet, når der skal tages stilling til, om det er tid til at afslutte en patients medicinske behandling – også kaldet seponering. Det viser en nylig litteraturgennemgang med fokus på, hvilke opgaver farmaceuter løser i

sundhedsvæsenet i forbindelse med seponering.

Overordnet set spiller farmaceuter en vigtig rolle ved at kvalificere seponeringen, blandt andet i forbindelse med rådgivning af og sparring med andre sundhedsprofessionelle. Farmaceuter bidrager desuden til rådgivning af patienterne, enten i skranken på apotekerne eller under medicinsamtaler; både ved start og undervejs i seponeringsprocessen.

Farmaceuter på apotek er også med til at identificere potentielle eller eksisterende medicinrelaterede problemer, når de udleverer og rådgiver om medicin til apotekets kunder. Det kan for eksempel være, at de spotter problematiske interaktioner eller i dialogen med kunderne bliver opmærksomme på eventuelle bivirkninger.

Uanset om det er farmaceuterne selv, eller andre sundhedsprofessionelle, der identificerer de medicinrelaterede problemer, spiller farmaceuterne en vigtig rolle i forhold til seponering, og de supplerer dermed lægernes indsats. Det frigiver tid og ressourcer i sundhedsvæsenet i øvrigt og er med til at fremme medicinsikkerhed og rationel brug af lægemidler. ●

Abrahamsen, B., Hansen, R. N., El-Souri, M. & Rossing, C.. Farmaceutens rolle og opgaver ved seponering af medicin – et scoping-review. BestPractice Nordic (2021). bpdno.dk/artikler/farmaceutens-rolle-og-opgaver-ved-seponering-af-medicin/

STORBRITANNIEN

Apoteket er en underudnyttet ressource i behandling af astma

Apoteksansatte føler sig fagligt kompetente til at spille en større rolle i behandlingen af astmapatienter, men usikkerhed på, hvad der forventes af dem, blokerer for en effektiv inddragelse i behandlingen, viser ny britisk litteraturgennemgang.

APOTEKET ER en underudnyttet ressource i behandlingen af astma, der er en af de mest udbredte kroniske sygdomme i verden. Det konkluderer britiske forskerne på baggrund af en litteraturgennemgang om emnet.

Forskerne identificerer det, de betegner som en konflikt mellem de apoteksansattes opfattelse af deres egen rolle i behandlingsforløbet, og deres opfattelse af andres forventninger til dem. De apoteksansatte er grundigt uddannede i medicinhåndtering, og mange af dem mener der-

for også, at de som udgangspunkt er kvalificeret til at bidrage til astmabehandling, eksempelvis ved at demonstrere brugen af devices, rådgivning, med videre. Men samtidig antager mange apoteksansatte, at hverken patienterne eller det øvrige sundhedsvæsen forventer, at apoteket er en del af astmabehandlingen.

Uoverensstemmelsen mellem de apoteksansattes selvforståelse som fagpersoner og deres opfattelse af andres forventninger til dem, fører for mange til, at de føler sig usikre på deres rolle. Det får mange til at afstå fra at deltage aktivt i behandlingen af astma. Ifølge forskerne er løsningen blandt andet en tydeligere inddragelse af apoteket i behandlingen, for eksempel ved at patienter anvises til apoteket for at blive instrueret i brugen af inhalationsdevices. En sådan tydeligere rollefordeling kan give de apoteksansatte en større tryghed ved at deltage i astmabehandlingen, og det kan være med til at opkvalificere astmabehandlingen som helhed, konkluderer forskerne. ●

Amnah, T., Rowlands, G. & Rathbone, A. P. A systematic review and thematic synthesis to identify factors that influence pharmacists' involvement in asthma care services: An identity crisis.

Exploratory Research in Clinical and Social Pharmacy 3 (2021). doi.org/10.1016/j.rcsop.2021.100051.

tandpasta

Tekst: **ADRIAN SKOV**

Foto: **RUNE PEDERSEN**

Plak:

Emaljens fjende nr. 1

Plak er en film af bakterier, der indtager kulhydrater fra vores kost (særligt sukker fra fx slik) og udskiller syre. Plak fungerer tilmed som et skjold mod mundvandet, og der opretholdes dermed et konstant syreholdigt og bakteriefyldt miljø på tandemaljen. Det er det rene gift for emaljen, der løbende bliver demineraliseret. Det kan føre til karies og infektion i tandkødet.

Mineraler i tænderne

Tandemaljen er beskyttet af mineralet hydroxylapatit, der består af fosfationer, kalkioner og en hydroxylgruppe. Mineralet er generelt meget modstandsdygtigt, men falder pH-værdien til under 5,5 – fx når vi spiser noget surt – bliver det opløst, og tandemaljen demineraliseres. Efterhånden som pH-værdien vender tilbage til normalen ved hjælp af mundvandet, bliver fosfat- og kalkionerne igen til hydroxylapatit i emaljen, der dermed remineraliseres. De- og remineraliseringen foregår hele tiden, ofte uden de store problemer.

Fluorid:

Tændernes redning

Populært sagt er tandpastaens vigtigste funktion at få fluorid i mundvandet. Fluorid erstatter nemlig hydroxylgruppen i tandemaljen under remineraliseringen og danner dermed fluorapatit i stedet for hydroxylapatit. Fluorapatit er langt mere syrerestistent. Det gør emaljen langt mere modstandsdygtig over for de fjendtlige forhold under plakken. Dertil øger fluorid hastigheden, hvorved emaljen remineraliseres, markant. Chansen for, at syre og bakterier når at trænge ind i tandkødet, falder dermed. Alt dette nedsætter kariesrisikoen gevaldigt.

Striden, der navngav klatten

Colgate og GlaxoSmithKline, der producerer Aquafresh, kom i 2011 op at strides over rettighederne til at bruge et billede af en trefarvet, bølgeformet klat tandpasta på en tandbørste i deres markedsføring. De to giganter endte med en hemmelig forligsaftale, men under retssagen kom et nyt ord til verden. Distriktsretten på Manhattan afgjorde nemlig, at den karakteristiske klat hedder en 'nurdle'.

Hvordan får man striber i tandpastaen?

Svaret ligger i designet af tuben. Når man trykker på tuben, presses det hvide tandpasta ud igennem et rør, samtidig med at farverig tandpasta presses ind i røret fra siderne, så det kommer ud sammen med det hvide. Resultatet er en flerfarvet 'nurdle' tandpasta hver gang.

APOTEKERLAND

Redigeret af

TRINE GANER

NY FILIAL

Apoteker **Kenneth Lokind** åbner ny filial i Egedal Centret i første kvartal 2022. Kenneth Lokind driver i forvejen København Valby Apotek og Stenløse Apotek samt filialerne Ølstykke Apotek og Ryparken Apotek.

NYE FILIALER

Apoteker **Vural Kocak** åbnede den 30. september 2021 to nye filialer: den ene på Østerfælled Torv på Østerbro i København, den anden på Farum Hovedgade. Vural Kocak driver desuden **Farum Apotek**, og apoteksfilialerne Lyngø Apotek og Nordhavn Apotek.

UDNÆVNELSE

Søren Emil Ringsmose-Pedersen er udnævnt til apoteker på **Korsør Apotek**. Han kommer fra en stilling som souschef på Bagsværd Apotek. Overtagelse er den 1. november 2021.

UDNÆVNELSE

Apoteker **Tue Askaa** har fået bevilning til at drive **København Apoteket Trianglen**. Han driver desuden København Øresunds Apotek og København Østerbro Apotek samt apoteksfilialen Waterfront Apotek Hellerup.

KORSØR

UDNÆVNELSE

Apoteker **Jacob Lenau** har fået bevilling til at drive **Bagsværd Apotek**. Han driver desuden Skovlunde Apotek og apoteksfilialen Bagsværd Svale Apotek og Apoteket Møllebro i Hillerød. Jacob Lenau overtager Bagsværd Apotek den 1. november 2021.

DØDSFALD

Pensioneret apoteker **Gorm Legarth** er død den 13. september 2021. Han drev tidligere **Charlottenlund Apotek**.

BAGSVÆRD

FARUM

EGEDAL

SØBORG

CHARLOTTENLUND

KØBENHAVN

LEDIGE BEVILLINGER

Apoteker **Claude Lützen** går på pension og opgiver bevillingerne til **Søborg Apotek** og **Buddinge Apotek**. Der er ansøgningsfrist hos Lægemiddelstyrelsen til begge bevillinger den 19. oktober 2021.

UDNÆVNELSE

Apoteker **Sam Salah** har fået bevilling til at drive **København Christianshavns Apotek**, hvor han var souschef i syv år, før han blev apoteker. Han driver desuden København Kongelig Hof Apotek, og apoteksfilialerne København Islands Brygge Apotek og Fields Apotek. Sam Salah overtager Christianshavns Apotek den 1. november 2021.

ARCHIV FOR PHARMACI OG CHEMI
186. bind - 178. årgang - Nr. 9
8. oktober 2021

apotek

UDGIVER

Danmarks Apotekerforening
Bredgade 54
1260 København K
+ 45 33 76 76 00
farmaci@apotekerforeningen.dk

FORSIDE

Morten Voigt

REDAKTION

Ansv. redaktør: Lene Lund Hansen
Daglig redaktør: Trine Ganer

GRAFISK PRODUKTION

Layout: Esben Bregninge Design
Tryk: Rosendahls Tryk

ANNONCESALG

Media-Partners
Hanne Kjærgaard
Tlf: 2967 143
hanne@media-partners.dk

MEDLEM AF

DANSKE MEDIER

KONTROLLERET AF

DANSKE MEDIERS
OPLAGSKONTROL

KONTROLLERET OPLAG

1.007 i perioden 1. august - 30. juni 2020

FARMACI NR. 10 UDKOMMER

fredag den 18. november 2021

Femarelle®

- når hormonerne spiller dig et puds

Femarelle® kan købes på apoteket,
førende webshops og
udvalgte helsekostbutikker

Femarelle® er et kosttilskud der anbefales verden over.
Det indeholder som det eneste produkt i
verden stoffet DT56a.

Recharge indeholder B6-vitamin der bidrager til at regulere
den hormonelle aktivitet.

Følg os på Facebook gruppen
"Det er bare en overgang" og læs mere om vore
produkter på consumerhealth.dk

Min livskvalitet er super vigtig for mig og
da jeg ikke ønsker hormoner har jeg valgt
Femarelle. I en travl hverdag er jeg nu
sikker på at jeg kan fungere som jeg plejer.

“ **METTE BLOMSTERBERG**